

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету інженерії,
транспорту та архітектури

Олег ПОЛІЩУК

Підпис

09

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ

Галузь знань – 19 – Архітектура та містобудування

Спеціальність – 191 – Архітектура та містобудування

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Архітектура та містобудування

Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, Шифр дисципліни – ОПП.13

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет – інженерії, транспорту та архітектури

Кафедра – Архітектури та містобудування

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин							Форма семестрового контролю			
				Аудиторні заняття							Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, у т.ч. ІРС					
Д	3	6	4	54	18		36			66			-	+
Разом ДФН			4	54	18	-	36	-		66	-	-	-	1

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Архітектура та містобудування» за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування

Робоча програма складена Підпис к.т.н, доцент НАТАЛІЯ МАШОВЕЦЬ
Ступінь, вчене звання ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри архітектури та містобудування

Протокол від 30 серпня 2024 р. № 1 зав. кафедрою Підпис Олена КОНОПЛЬОВА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою факультету інженерії, транспорту та архітектури

Голова вченої ради факультету Підпис Олег ПОЛІЩУК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

м. Хмельницький, 2024

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Основи містобудування» розроблена на основі «Методичних рекомендацій зі складання й оформлення робочих програм навчальних дисципліни та їх описів», затверджених науково-методичною радою Хмельницького національного університету від 22.06.2023 № 10, та відповідних нормативних документів.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна "Основи містобудування" закладає теоретичні основи містобудівної діяльності архітекторів. У процесі її вивчення студенти повинні засвоїти методи творчого вирішення основних задач містобудування в процесі створення повноцінного життєвого середовища для праці, побуту та відпочинку людей при збереженні природного оточення і культурної спадщини міських та сільських поселень.

Пререквізити: Нарисна геометрія і будівельне креслення, Типологія будівель і споруд, Архітектурне проектування, Ландшафтна архітектура.

Кореквізити: Ландшафтна архітектура, Основи реконструкції, Містобудівне законодавство.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

- **фахові компетентності:** Здатність до аналізу, розробки і обґрунтування архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних і енергозберігаючих, техніко-економічних вимог і розрахунків (ФК13); усвідомлення теоретичних основ містобудування; Здатність застосовувати теоретичні основи ландшафтної архітектури для розв'язання складних спеціалізованих задач (ФК20); з враховувати регіональні архітектурні особливості при вирішенні фахових проектних задач (ФК21).

- **програмних результатів навчання:** застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування (ПРН3); Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування (ПРН4); знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування (ПРН8); застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проектуванні (ПРН10); розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури (ПРН16); Виявляти та аналізувати архітектурні особливості Подільського регіону, вміло застосовуючи їх в архітектурно-містобудівному середовищі та при оздобленні рекреаційних зон (ПРН22).

Мета дисципліни – сформувати у студентів здатність до створення повноцінного життєвого середовища для праці, побуту та відпочинку населення при забезпеченні охорони навколишнього середовища і раціонального природокористування та збереження культурної спадщини.

Предмет дисципліни. Структура містобудівних об'єктів. Типологія, функціонально-планувальна організація і принципи проектування поселень. Архітектурна композиція і транспортно-планувальна організація міських і сільських населених пунктів

Завдання дисципліни. опанування прийомів містобудівного проектування . що забезпечують соціально-економічну відповідність і функціональне та архітектурно-композиційне узгодження в розміщенні та загальній забудові населених пунктів, їх окремих районів, частин, будівель, споруд та елементів впорядкування.

Результати навчання. . Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

- **знати** основні теоретичні концепції у містобудуванні, ієрархію, типологію і структуру містобудівельних об'єктів, соціальні та демографічні принципи проектування поселень, природні фактори формування населених пунктів, характеристики та ознаки міста, процеси урбанізації, загальні положення методики просторового планування і проектування населених місць, взаєморозміщення окремих частин та елементів міських та сільських поселень, основні характеристики систем розселення, сучасні способи розпланування сельбищної, виробничої і ландшафтно-рекреаційної території, основи просторової організації транспортного і пішохідного руху в місті; **вміти** визначати необхідну територію, функціонально-планувальну організацію і архітектурно-просторову композицію поселень, розробляти схеми композиційного силуету міського і сільських населеного місця, забудови його громадського центру, житлових районів,

устрою садів і парків, виконувати проекти розпланування сельбищної, виробничої і ландшафтно-рекреаційної території, планувати транспортну організацію міста, структуру вулично-дорожньої мережі, планувати заходи благоустрою міських територій, забезпечення нормальної інсоляції та освітлення, аерації, захисту від шуму, охорони природного та культурного середовища, прогнозувати перспективи містобудівного розвитку населеного пункту.

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. роботи	СРС	лекції	практ. роботи	СРС
	<i>Шостий семестр</i>			-		
Тема 1. Основи проектування поселень	4	8	20	-	-	
Тема 2. Композиція і планувальна організація	10	18	26			
Тема 3. Транспортна структура і впорядкування	4	8	20			
Разом за семестр:	18	36	66			

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
	<i>Шостий семестр</i>	
1	Вступ. Основні теоретичні концепції і етапи розвитку містобудування. Умови організації містобудівної діяльності. Мета і стадії містобудівного проектування. Основні етапи розвитку містобудування. [1] с. 9-28, [3] с. 7-68, [4] с.8-47.	2
2	Система розселення. Поняття розселення. Форми розселення. Формування систем розселення і класифікація поселень. Система містобудівного планування в Україні. Території та функціональне зонування міста. План зонування території. Містобудівна документація. [1] с. 29-66, [4] с. 48-55.	2
3	Просторово-планувальна організація міської території. Функції міста та їх класифікація. Просторова-планувальна організація міської території. Принципи і засоби композиції у містобудування. Класифікація архітектурних просторів. [1] с. 66-91, [4] с. 104-114.	2
4	Система громадських центрів у місті. Громадські центри. Загальноміський центр. Складові територіальної структури загальноміського центру. Система культурно-побутового обслуговування житлового району та мікрорайону. [1] с. 162-204, [4] с. 240-254.	2
5	Сельбищна територія. Структура сельбищної території. Система громадського обслуговування. Підприємства торгівлі, громадського харчування і побуту. Житлова забудова. Композиційні вирішення сельбищної території. [2] с. 11-65, [4] с. 181-202	2
6	Виробнича територія. Структура міської виробничої території. Функціонально-планувальна структура міста. Функціональне зонування території Структурно-планувальні елементи міста. Комунально-складська зона і зовнішнього транспорту. [1] с. 100-139, [4] с. 169-180.	2
7	Ландшафтно-рекреаційні території. Структурні елементи території комплексної зеленої зони міста. Озеленені території загального призначення, обмеженого користування та спеціального призначення. Класифікація зелених насаджень. [1] с. 141-178, [4] с. 255-265.	2

8	Транспортно-планувальна організація міста. Транспортна система міста. Містобудівні вимоги та умови організації транспортного руху. Мережа громадського пасажирського транспорту і пішохідного руху. Територія зовнішнього транспорту. [1] с. 125-161, [4] с. 131-140.	2
9	Охорона навколишнього середовища. Вплив урбанізації на стан довкілля. Особливості екологічного стану міст України. Екологічні аспекти містобудування. Раціональне природокористування і охорона навколишнього середовища. Захист від шуму, вібрації, електричних і магнітних полів, випромінювання і опромінювання. [1] с. 266-300, [3] с. 141-167.	2
	Разом:	18

4.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кіль-ть годин
<i>Шостий семестр</i>		
1	Розрахунок чисельності населення і житлового фонду.	2
2	Розрахунок територіальних потреб окремих елементів міста.	2
3	Розрахунок потрібної кількості житлових будинків та установ повсякденного обслуговування	2
4	Виконання містобудівної оцінки рельєфу.	2
5	Схема функціонального зонування територій структурно-планувальні елементи.	2
6	Розробка схеми планувальної структури міста.	2
7	Детальна розробка кварталу. Визначення параметрів кварталу (розміри, кількість мешканців, щільність забудови).	2
8	Детальна розробка кварталу. Функціональне зонування: житлова зона, громадські об'єкти (магазини, школи, дитсадки), озеленення та рекреаційні зони.	2
9	Детальна розробка кварталу. розробка благоустрою кварталу (майданчики, освітлення, озеленення).	2
10	Садибна забудова. Вибір території забудови і розвитку міських та сільських населених пунктів.	2
11	Структура і архітектурно планувальна організація сельбищної території.	2
12	Формування виробничих територій міських і сільських поселень.	2
13	Розробка організації зона громадського простору.	2
14	Розробка зеленої зони міста з спортивним сектором	2
15	Транспортно-планувальна структура поселень. Побудова генерального плану міських, селищних та сільських населених пунктів.	2
16	Розробка поперечних профілів вулиць.	2
17	Експлікація будівель і споруд.	2
18	Показники комфортності середовища комплексне впорядкування житлових.	2
	Разом:	36

4.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів денної форми здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, тестування з лекційного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань.

Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
<i>Шостий семестр</i>		
1	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 1.	6
2	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 2, виконання індивідуального завдання.	6
3	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 3, підготовка до контрольних заходів.	10
4	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 4, підготовка до практичної роботи.	6
5	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 5, підготовка до виконання індивідуального завдання .	6
6	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 6. Підготовка до контрольних заходів.	10
7	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 7, підготовка до практичної роботи.	6
8	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 8. Підготовка до контрольних заходів.	10
9	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 9. Підготовка до іспиту.	6
Разом за семестр		66

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

5. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (подання теоретичного матеріалу у форматі структурованих пояснень із використанням мультимедійних презентацій, графічних матеріалів та відео); практичні заняття (практикумів, пояснення); самостійна робота (індивідуальні завдання). Інтерактивні методи навчання: робота в малих групах – колективне виконання завдань для формування навичок командної роботи у сфері містобудування, мозковий штурм – розробка творчих ідей для містобудівних концепцій, презентація студентських робіт.

Широко застосовується мультимедійне устаткування при проведенні лекційних занять. Всі практичні заняття проводяться в аудиторному режимі. При проведенні практичних занять використовуються технології робочого процесу, цифрові технології – графічні редактори (ArchiCAD) для розробки схем планування міст і кварталів.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Студент, який не набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу вважається невстигаючим. Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться методом тестування з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за *чотирибальною* шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих *позитивно* з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна робота	Підсумковий контроль
Практичні роботи	Тестовий контроль			Індивідуальне завдання	іспит
	T1	T2	T3-4		
0,1	0,2			0,3	0,4

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 5.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1,2	3	4	5
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у відповідній таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Підсумкова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАТЬ

1. Назвіть основні теоретичні концепції містобудування.
2. Які етапи розвитку містобудування?
3. Вкажіть мету і стадії містобудівного проектування.
4. Опишіть структуру містобудівних об'єктів.
5. Як відбувалося формування систем розселення?
6. Дайте класифікацію поселень.

7. Розкрийте поняття територіальні потреби.
8. Як визначити кількість населення територіального утворення ?
9. Охарактеризуйте соціально-демографічні передумови містобудівного проектування.
10. Як визначають трудовий баланс населення міста і села ?
11. Назвіть природні та кліматичні фактори формування поселень
12. Назвіть особливості міських та сільських населених пунктів різних кліматичних умов.
13. Охарактеризуйте вплив ландшафту на планувальну схему поселень.
14. Назвіть типи просторової структури поселень
15. Вкажіть засоби організації міського простору.
16. Середовищний підхід архітектурно-просторової композиції поселень.
17. Що таке функціонально-планувальна організація поселень ?
18. Як вибирають територію забудови міських та сільських поселень ?
19. Як виконують функціональне зонування території?
20. Назвіть структурно-планувальні елементи міста.
21. Охарактеризуйте комунально-складську зону міста.
22. Що таке зона зовнішнього транспорту ?
23. Що таке ландшафтно-рекреаційні території ?
24. Що належить до структури сельбищної території?
25. Які типи архітектурно-планувальної організації сельбищної території ?
26. Які особливості сельбищної території сільських та приміських поселень?
27. Охарактеризуйте композиційні рішення сельбищної території міста.
28. Назвіть загальні вимоги і норми проектування житлових об'єктів.
29. Назвіть основні типи житлових об'єктів.
30. Назвіть особливості садибної забудови.
31. Як організована присадибна ділянка ?
32. Дайте характеристику композиційних рішень житлової забудови.
33. Якою є архітектурно-планувальна організацію громадських центрів ?
34. Як визначають кількість, склад та розміщення громадських центрів у плані міста?
35. Охарактеризуйте просторову систему загальноміського центру.
36. Як визначають місце і склад громадського центру в структурі сільського поселення?
37. Як формуються виробничі території поселень?
38. Назвіть загальні вимоги до розміщення підприємств.
39. Назвіть містобудівельні категорії промислових районів.
40. Як формується планувальна структура промислових районів?
41. Назвіть особливості архітектурної композиції промислових підприємств.
42. Назвіть вимоги екології та раціонального природокористування на виробництві
43. Що таке транспортно-планувальна структура поселень?
44. Назвіть особливості генерального плану міських та сільських поселень.
45. Що таке мережа громадського пасажирського транспорту і пішохідного руху?
46. Що є проблемою архітектурної композиції в рамках системи "середовище-людина"?
47. Назвіть показники комфортності міського середовища
48. Що таке інсоляція, аерація, шумовий фактор в містобудуванні?
49. Дайте характеристику засобів освітлення території, споруд і об'єктів міста.
50. Вкажіть роль малих архітектурних форм серед елементів впорядкування.
51. Що таке комплексного впорядкування територій населених пунктів?
52. Що є проблемою архітектурної композиції в рамках системи "середовище-людина"?
53. Визначте містоформуючу роль ландшафту.
54. Охарактеризуйте природний ландшафт м. Хмельницького.
55. Які основні принципи організації рельєфу і вертикального планування.
56. Що таке безперервна система озеленених територій та інших відкритих просторів?
57. Охарактеризуйте взаємозв'язок садів та парків з міським середовищем.
58. Назвіть засоби архітектурно-ландшафтної організації поселень.
59. Назвіть заходи збереження природного оточення і культурної спадщини Вашого міста.
60. Які перспективи містобудівного розвитку Вашого населеного пункту?

9. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Освітній процес з дисципліни «Основи містобудування» забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Студентам пропонуються наявні в бібліотеці ХНУ електронні копії навчальних Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.

1. Мартишова Л. С. Основи містобудування : конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 – Архітектура та містобудування) / Л. С. Мартишова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 80 с. Режим доступ: <https://surl.li/anxqnm>

2. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи містобудування» (для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 – Архітектура та містобудування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Л. С. Мартишова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 13 с. Режим доступ: <https://surl.li/vgtjrr>

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Ідак Ю. В. та ін. Містобудівне проектування. Частина I: Місто як об'єкт проектування. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 310 с.
2. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Ідак Ю. В. та ін. Містобудівне проектування. Частина II: Проектування структурних об'єктів. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 313 с.
3. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С. Планування територій: навчальний посібник. - Львів: Олді-нлюс, 2024, 268 с.
4. Безлюбченко О. С, Завальний О.В. Урбаністика: навч. посібник. – Харків :ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015.– 254 с.
5. "Планування і забудова територій" ДБН Б.2.2-12:2019 [Чинний від 19.03.2019] – Держбуд України, Київ, 2019. – 185с.

Додаткова

1. Гел Йен Міста для людей / пер. з англ. К.: Основи, 2018. 280с
2. Ткачук О.А. Міське господарство. Навчальний посібник. Рівне: НУГВ, 2018 - 244 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>
2. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
3. Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.

ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ

Тип дисципліни	Обов'язкова професійної підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	шостий
Кількість призначених кредитів ЄКТС	4,0
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* характеристики та ознаки міста, процеси урбанізації, особливості екологічного; принципи раціонального зонування територій населеного пункту, ефективності зв'язків між елементами міських і сільських поселень; володіти основними характеристиками систем розселення, сучасними способами розпланування територій поселень; *вміти* виконувати схеми забудови житлового кварталу, мікрорайону, житлового району, житлового комплексу, схеми пішохідних та транспортних комунікацій та креслення розпланування ділянки житлового будинку.

Зміст навчальної дисципліни. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати характеристики та ознаки міста, процеси урбанізації, особливості екологічного; принципи раціонального зонування територій населеного пункту, ефективності зв'язків між елементами міських і сільських поселень; володіти основними характеристиками систем розселення, сучасними способами розпланування територій поселень; вміти виконувати схеми забудови житлового кварталу, мікрорайону, житлового району, житлового комплексу, схеми пішохідних та транспортних комунікацій та креслення розпланування ділянки житлового будинку.

Пререквізити: Нарисна геометрія і будівельне креслення, Типологія будівель і споруд, Архітектурне проєктування, Ландшафтна архітектура.

Кореквізити: Ландшафтна архітектура, Основи реконструкції, Містобудівне законодавство.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням методів комп'ютерного моделювання), самостійна робота.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування (вихід до дошки); письмове опитування за матеріалом лекцій (тестування) ; виконання розрахунково-графічних робіт (РГР); захист РГР (контрольні роботи); самоконтроль.

Вид семестрового контролю: іспит – 6 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Ідак Ю. В. та ін. Містобудівне проєктування. Частина I: Місто як об'єкт проєктування. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 310 с.
2. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Ідак Ю. В. та ін. Містобудівне проєктування. Частина II: Проєктування структурних об'єктів. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 313 с.
3. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С. Планування територій: навчальний посібник. - Львів: Олді-нлюс, 2024, 268 с.
4. Безлюбченко О. С, Завальний О.В. Урбаністика: навч. посібник. – Харків :ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015.– 254 с.
5. "Планування і забудова територій" ДБН Б.2.2-12:2019 [Чинний від 19.03.2019] – Держбуд України, Київ, 2019. – 185с.
6. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>
7. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php

Викладач: канд. техн. наук, доц. Машовець Н.С.